

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614220165
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7614220165.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Ľuboša Kunaya a Mgr. Angeliky Sopoligovej, v právnej veci žalobkyne: Mgr. Slávky Michňovej, bytom v Slovinkách č. 258, zastúpenej Advokátskou kanceláriou VASIL & partners, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Žižkova 4D, proti žalovanej: Mgr. Karolíne Stehlíkovej, bytom v Krompachoch, Kúpeľná 1169/18, zastúpenej advokátskou kanceláriou Puchalla, Slávik a partners s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kmeťová 24, o náhradu nemajetkovej ujmy a iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 2.10.2020 č.k. č. 1C/319/2014-588 takto

rozhodol:

Mení rozsudok tak, že žalovaná je povinná ospravedlniť sa žalobkyni uverejnením na vlastné náklady nasledujúceho textu v najbližšom vydaní Slovinského občasnika a v najbližšom vydaní mesačnika Krompašský spravodajca:

„V Slovinskom občasníku 1,2/2014, v reportáži Televízia Markíza zo dňa 20.3.2014 odvysielanej v relácii Prvé televízne noviny a Televízne noviny - hlavné správy s názvom „V obci na východe Slovenska sa učiteľka „mucinkovala“ s deväťročnými deťmi.“ A v článku „Najprv tresty potom masáž pfs. Priväzovala učiteľka svojich tretiakov o stoličky?“ publikovanom dňa 22.3.2014 v Denníku Plus jeden deň som uviedla viaceré nepravdivé a pravdu skresľujúce údaje o tom, že učiteľka základnej školy sa mala nevhodne správať k deťom, malo dochádzať k masírovaniu, „mucinkovaniu“, „ošahávaniu“ a ohmatávaniu v oblasti krku, pliec a pfs a priväzovaním k stoličkám. O týchto obvineniach ma mali ako riaditeľku základnej školy informovať rodičia sťažnosťami na danú učiteľku. Deti mali uvádzané obvinenia potvrdiť. Všetky tieto tvrdenia sú nepravdivé a pravdu skresľujúce, preto sa za nich dotknutej učiteľke ospravedlňujem. O ospravedlenie je žalobkyňa povinná zverejniť v lehote 100 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 10.000,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Potvrdzuje rozsudok v prevyšujúcom zamietajúcom výroku.

Žalovaná je povinný nahradiť štátu a žalobkyni trovy prvostupňového a odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanej a štátu priznal plnú náhradu trov konania.
2. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o návrhu žalobkyne, ktorým sa domáhala vo vzťahu k žalovanej ochrany osobnostných práv vo forme ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy.

3. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že žalobkyňa je bývalou učiteľkou Základnej školy Slovinky, kde bola zamestnaná v období od 1.8.1994 do 31.10.2003. Žalovaná ako riaditeľka Základnej školy Slovinky sa verejne vyjadrovala k osobe žalobkyne a to na viacerých miestach a prostredníctvom viacerých médií. Žalobkyňa sa tak domáha v rámci ochrany osobnosti ospravedlnenia náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovanej za jej výroky v článku zverejneného v Slovinskom občasníku č. 1,2/2014, v ktorom žalovaná ako riaditeľka školy uviedla, že „V médiách (Markíza, Plus jeden deň) bolo moje vyhlásenie veľmi krátke a strohé, v novinách označené úvodzovkami. Potvrdila som iba fakty, ktoré sa zakladajú na pravde, o čom existujú aj listinné dôkazy z prešetrovania zo strany rodičov. Na druhé mimoriadne zasadnutie Rady školy 9.7.2012 bola prizvaná aj spomínaná učiteľka a riaditeľka školy, aby sa vyjadrili. Aj napriek tomu, že učiteľke sa pozvánka poslala doporučené poštou, na toto stretnutie sa nedostavila. A možno stačilo vtedy tak málo, ukázať trochu pokory a slušnou formou vysvetliť svoje správanie a ospravedlniť sa rodičom za svoje správanie k ich deťom....“. V periodiku Plus jeden deň v článku s názvom „Najprv tresty potom masáž pfs“. Priväzovala učiteľka svojich tretiakov o stoličky?“, v ktorom je citácia žalovanej ako riaditeľky školy: „Keby to deti neboli potvrdili, tak by som sama neverila, že je také niečo možné“.

4. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že žaloba nie je opodstatnená. Súd ďalej uviedol, že sa zaoberal existenciou miestneho, časového a vecného vzťahu žalovanej k plneniu jej úloh ako riaditeľky základnej školy a poukázal na to, že udalosti z roku 2012 popisali jednak reportáž Televízie Markíza a jednak článok v periodiku Plus jeden deň. Súd nemal preukázané, aby žalovaná iniciovala prácu novinárov k daným reportážam. V oboch týchto reportážach bola oslovená a vyjadrovala sa, avšak v pozícii riaditeľky školy, čo napokon žalobkyňa nespochybnila. Článok podpísaný žalovanou ako riaditeľkou školy v Slovinskom občasníku bol zverejnený v období publikovania reportáží Televízie Markíza a jednak článku v periodiku Plus jeden deň, pričom dátum publikovania v Slovinskom občasníku súdu zdokladovaný nebol. Logicky podľa názoru súdu, preto vyplýva časová následnosť zverejnenia vyhlásenia riaditeľky školy v miestnom periodiku po tom, čo došlo k celoslovenskej medializácii prípadu. Súd ďalej uviedol, že podľa jeho názoru existoval verejný záujem na zverejnení tohto vyhlásenia v Slovinskom občasníku a spočíval v tom, že niektorí rodičia uvažovali o tom, že preložia deti na inú školu. Podľa názoru súdu žalovaná ako riaditeľka školy neprekročila svoje kompetencie v zmysle § 24 zákona č. 596/2003 Z.z. Vyhlásenie urobila žalovaná v Slovinskom občasníku ako riaditeľka školy a nie ako fyzická osoba. Žalobkyňa žiadala súdnu ochranu v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka za výroky fyzickej osoby- žalovanej, ale reálne ich podľa názoru súdu mala urobiť riaditeľka školy, t.j. štatutárny zástupca školy. Pre vedenie sporu na strane žalovanej tak podľa názoru súdu chýba vecná pasívna legitímácia.

5. Súd uzavrel, že žalobkyňou namietané informačné výroky žalovanej vo vzťahu k žalobkyne nemožno priradiť k žalovanej účastníčke ako fyzickej osobe, ale ako k štatutárnemu zástupcovi školy, konštatoval nedostatok vecnej pasívnej legitímácie a v dôsledku toho žalobu ako nedôvodnú zamietol.

6. Uznesením zo dňa 4.7.2017 súd nepripustil, aby do konania na strane žalovanej vstúpila Základná škola Slovinky.

7. Súd na návrh žalovanej neprerušil konanie do právoplatnosti rozhodnutia trestnej veci žalovanej vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4T/53/2014, pretože podľa jeho názoru rozhodnutie súdu nezáviselo od skončenia trestnej veci.

8. Výrok o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnej žalovanej a štátu priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

9. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

10. V odvolaní žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok, žalobe vyhovel a uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa jej listom v lehote 30 dní, ako aj v lehote do 100 dní ospravedlniť sa jej v najbližšom vydaní Slovinského občasníka a v najbližšom vydaní mesačníka Krompašký spravodajca a uložil jej povinnosť nahradiť jej nemajetkovú ujmu vo výške 10.000,- eur a trovy konania v celom rozsahu.

11. V odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jej námietkami uvádzanými v priebehu konania vrátane podaného odvolania zo dňa 2.5.2016. Súd neuviedol, ktoré skutočnosti v konaní preukazujú miestny, časový a vecný vzťah konania žalovanej k plneniu úloh osoby, za ktorú údajne pri predkladaní vyjadrenia pre Slovinský občasník konala - t.j. Základnú školu Slovinky. Ďalej sa súd nevysporiadal s veľkým časovým odstupom viac ako 2 roky a s odstupom viac ako 4 mesiacov od zverejnenia vyhlásenia v Slovinskom občasníku a taktiež sa súd nevyporiadal so skutočnosťou, že na rozdiel od vyjadrení žalovanej, tak v prípade vyhlásenia žalovanej v Slovinskom občasníku neexistoval žiaden verejný záujem, ani žiadna požiadavka po takomto vyjadrení. Žalovaná vo výpovedi pred súdom sama uviedla, že išlo o osobnú iniciatívu. Vyhlásenie v Slovinskom občasníku urobila preto, lebo vraj proti nej viedla kampaň, čo dokazuje, že žalovaná zverejnením vyhlásenia riešila svoj osobný spor s ňou. Žalovaná bola v trestnom konaní dňa 19.8.2020 uznaná vinnou zo spáchania trestného činu ohovárania, z tohto dôvodu preto súd po tom oznámení bol povinný prerušiť konanie do právoplatného skončenia trestného konania vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves sp. zn. 4T/53/2017.

12. Čo sa týka skúmania miestneho, časového a vecného vzťahu zverejnenia sporného článku k plneniu úloh žalovanej ako riaditeľky školy, súd založil výrok o tom, že žalovanej v spore nesvedčí pasívna legitímácia len na výsluchu Bc. Jozefa Mnicha. V tomto smere sa preto napadnutý rozsudok javí arbitrárnym, nakoľko prvostupňový súd sa v rámci odôvodnenia žiadnym spôsobom nezaoberal výpoveďami ďalších 17 svedkov, z ktorých výpovedí vyplynulo, že oni sami ani žiadne im známe osoby nedali na zverejnenie sporného článku žalovanej podnet ako riaditeľky školy. Ďalej v odvolaní poukázala na skutočnosť, že jej pracovný pomer skončil výpoveďou dňa 31.10.2013, teda od 1.11.2013 už vôbec na základnú školu nechodila, z čoho vyplýva, že je nelogické, aby bola akákoľvek potreba v lete v roku 2014 riešiť údajné obavy rodičov zo žalobkyne, keď už na škole fyzicky prítomná nebola. Podľa jej názoru svedkovia Preisner a Pačan ako aj ich manželky, ktoré v konaní vypovedali, potvrdili, že síce mali úmysel preložiť svoje deti na inú základnú školu, avšak z rodinných dôvodov (rozvod), čo potvrdili v rámci svojich výpovedí. Z výpovedí žalovanej v konaní pred súdom vyplynulo, že išlo o jej osobnú iniciatívu.

13. Je toho názoru, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal so závažnou skutočnosťou, že od 1.11.2013 už na základnú školu vôbec nechodila a túto začala navštevovať opäť až v roku 2016 po tom, čo z dôvodu právoplatného rozsudku o neplatnom skončení pracovného pomeru jej žalovaná opäť začala prideľovať prácu. Avšak v čase zverejnenia sporného článku v Slovinskom občasníku č. 1,2/2014, teda v júli 2014, dlho predtým, ani dlho potom vôbec nemala prístup do školy. Bolo výpoveďami rodičov preukázané, že ani jeden z rodičov žiakov jej triedy nemal v roku 2014 žiadne výhrady voči žalobkyňi a ani nekomunikoval žiadne obavy vedeniu školy.

14. Všetky kompetencie riaditeľa školy uvedené v právnom predpise smerujú dovnútra školy, za účelom riadenia, hospodárenia, organizovania činnosti školy. Úmysel žalovanej, ktorý ju viedol k publikácii vyhlásenia v Slovinskom občasníku v žiadnom prípade nezodpovedá zákonnému rámcu určujúcemu kompetencie riaditeľa školy.

15. Ako uviedla v trestnom konaní dňa 19.8.2020 žalovaná bola uznaná vinnou zo spáchania trestného činu ohovárania o čom informovala aj súd. V prípade potvrdenia odsudzujúceho rozsudku krajským súdom by bolo zrejmé, že konanie žalovanej ako fyzickej osoby v súvislosti s uverejneným predmetom článku bolo nezákonné a teda celkom logicky v prípade, ak nejaká osoba spácha svojim konaním trestný čin, tak sa jedná o nezákonné prekročenie právomocí, čiže nejde o konanie pričítateľné právnickej osobe, ale konanie pričítateľné výlučne žalovanej ako fyzickej osobe. Súd prvej inštancie bol preto povinný po tom, čo mu oznámili uvedenie skutočnosti, prerušiť konanie do právoplatného skončenia trestného konania vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves.

16. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

17. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 C.s.p. na nariadenom odvolacom pojednávaní postupom podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

18. Na odvolacom pojednávaní zástupca žalobkyne zotrval na podanom odvolaní v celom rozsahu. Vyslovil nesúhlas s názorom súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej.

V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia trestných súdov, a to Okresného súdu Spišská Nová Ves a Krajského súdu v Košiciach, na základe ktorých bola žalovaná uznaná vinnou z trestného činu ohovárania a z toho vyvodil, že žalovaná je v konaní pasívne vecne legitimovaná. Ďalej uviedol, že žalovaná od roku 2013 nebola zamestnankyňou základnej školy, i napriek tomu došlo k informačným výrokom zo strany žalovanej v roku 2014. Vo vzťahu k žalobnému návrhu žiadal, aby odvolací súd uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa žalobkyni listom ale aj v Slovinskom občasníku a zároveň zaviazal žalovanú nahradiť žalobkyni nemajetkovú ujmu.

19. Právna zástupkyňa žalovanej na pojednávaní navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Zotrvala na názoru, že žalovaná nie je v konaní pasívne vecne legitimovaná aj napriek rozhodnutiam súdov v trestnom konaní. Bola toho názoru, že aj keď v konaní sa rieši otázka vzniku a náhrady nemajetkovej ujmy jej žalovaná žiadnu nemajetkovú ujmu nespôsobila, lebo v konaní to nebolo preukázané, aby došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Ďalej vyslovila názor, že úlohou žalobkyne bolo preukázať skutočnosť, že žalovaná je pasívne vecne legitimovaná a navyše žalobkyňa požadovala, aby do konania bola pribratá aj základná škola, čo jej nebolo umožnené. Poukázala aj na niektoré výpovede rodičov v civilnom konaní, ktoré jednoznačne potvrdili skutočnosť, že došlo k nejakým praktikám zo strany žalobkyne počas vyučovacích hodín, a z tohto dôvodu, aj keď nebolo v trestnom konaní o tom rozhodnuté a trestné konanie bolo zastavané, nepovažuje trestné konanie za správne. Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy žiadanej žalobkyňou poukazuje na skutočnosť, že uvedená náhrada je neprimeraná. V tejto súvislosti poukázala na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a ďalej na rozhodnutia Ústavného súdu v rámci ktorých treba zvažovať výšku bezdôvodného obohatenia vzhľadom na skutočnosť zásahu do osobnostných práv. V danom prípade podľa jej názoru zásahu do osobnostných práv žalobkyne nedošlo. V konaní zo strany žalobkyne jej nebola preukázaná žiadna ujma, ktorá by jej mala prípadne vzniknúť konaním žalovanej, a teda samotný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné zamietnuť. Žalovaná pôsobila ako osoba vierohodná vo vzťahu k podaniu informácií ohľadom činnosti zamestnankyne, teda počas vyučovania čo jej zaručuje aj sloboda prejavu a právo na informovanosť.

20. Žalovaná na odvolacom pojednávaní rovnako navrhla, aby súd žalobu zamietol. Čo sa týka žalobkyňou uplatnených nárokov svoje vyjadrenia jednak v reportáži v Televízii Markíza ale aj v Slovinskom občasníku považuje za pravdivé, lebo toto uviedla a publikovala na základe faktov. Publikácie jednak v Slovinskom občasníku ale aj v relácii Markíza uskutočnila na základe podnetu, a to petície, ktorú spustila Ing. Grisáková. Vystupovala ako riaditeľka školy a teda nemohla si dovoliť, aby došlo k nejakému úbytku žiakov v škole a netolerovala ani žiadne šikanovanie. Vyhlásenie v Slovinskom občasníku bola jej reakcia na reláciu zverejnenú jednak v Televízii Markíza a jednak v Denníku Plus jeden deň. Situáciu riešila toho dôvodu, aby zabránila presúvaniu rodičov ich detí zo základnej školy na inú školu. Potvrdila skutočnosť, že so žalobkyňou ukončila pracovný pomer v roku 2013 na základe danej jej výpovede. Na odvolacom pojednávaní predložila rukou písané vyjadrenia niektorých žiakov, ktoré mala spísať jej zástupkyňa. Rovnopis týchto vyjadrení bol odovzdaný aj vyšetrovateľovi s tým, že jedna matka z detí podala podnet na začatie trestného stíhania pre ohrozovanie mravnej výchovy, avšak trestné stíhanie vo vzťahu k žalobkyni bolo zastavené.

21. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 19.8.2020 č. k. 4T/53/2017-787 bola žalovaná uznaná vinnou z prečinu ohovárania, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roka s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 14 mesiacov a žalobkyňa bola s nárokom na náhradu škody odkázaná na civilný proces.

22. Z výrokovej časti rozsudku vyplýva, že žalovaná v bližšie nezistenom čase v období mesiaca marec 2014, najneskôr do 22.3.2014 v priestoroch Základnej školy Slovinky, ako aj na iných bližšie nezistených miestach, pri osobnom kontakte a svojim osobným televíznym vystúpením, ale aj prostredníctvom telefonického, alebo obdobného spojenia, vystupujúc ako „Karolína Stehlíková, riaditeľka základnej školy“, vedome poskytla údaje, vyjadrenia a informácie pre médiá, na základe ktorých bola poškodená Mgr. Slávka Michňová verejnosťou a hlavne občanmi obce Slovinky identifikovateľná, kde najprv prispela k tomu, že v období mesiaca marec 2014 bola obvinenou mediálne a hlavne v obci Slovinky rozšírená živá správa - fáma, v zmysle ktorej bola žalobkyňa vykresľovaná ako osoba pedofilne orientovaná, ubližujúca deťom, a preto bol jej pracovný pomer v Základnej škole Slovinky ukončený a následne v bližšie nezistenom čase v období od 22.3.2014 najneskôr do júla 2014 na bližšie nezistenom

mieste v úmysle ďalej šíriť a utvrdzovať hlavne medzi občanmi obce Slovinky o poškodenej práve takúto nepravdivú informáciu, spracovala obvinená písomné vyhlásenie, ktoré poskytla k zverejneniu v dvojčísle 1-2/2014 periodika Slovinský občasník, doručovaného v priebehu mesiaca júl 2014 do domácnosti občanov a iných subjektov sídliačich v obci Slovinky, kde v rubrike ZŠ SLOVINKY bol zverejnený ňou spísaný text s názvom: „Vyhlásenie riaditeľky školy k potvrdeniu nevhodného správania sa učiteľky v médiách“, čím ďalej účelovo pokračovala najmä medzi občanmi obce Slovinky v šírení nepravdivých informácií o poškodenej ako učiteľke pedofilke, ktorá kvôli nevhodnému správaniu už ani nepracuje na Základnej škole Slovinky a konala tak napriek tomu, že už pri poskytovaní vyjadrení pre médiá, ako aj pri poskytovaní písomného vyhlásenia uverejnenom v Slovinskom občasníku vedela a úmyselne zatajila,

- že žalobkyňa všetky tvrdenia týkajúce sa jej údajného nevhodného správania napadla ako nepravdivé civilnou súdnou žalobou, kde v konaní vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4C/106/2012 už bol vynesenej rozsudok v prospech žalobkyne,

- že žalobkyňa civilnou žalobou napadla neplatnosť skončenia pracovného pomeru zo ZŠ Slovinky výpoveďou, kde dôvodom skončenia pracovného pomeru bola údajná nadbytočnosť, kde v konaní vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 7CPr/2/2013 už bol vynesenej rozsudok v prospech žalobkyne, čím bola uzročená s tým, že ďalším šírením takýchto informácií a údajov môže spôsobiť rozšírenie údajov nepravdivých, ktoré sú spôsobilé v značnej miere ohroziť a poškodiť vážnosť žalobkyne Mgr. Slávky Michňovej u spoluobčanov, narušiť jej rodinné vzťahy, ako aj ohroziť alebo úplne zmať možnosti jej ďalšieho uplatnenia v profesii učiteľa

- a tak konala aj preto, lebo žalobkyňa poukázala na viaceré pochybenia, ktorých sa žalovaná dopúšťala pri výkone funkcie riaditeľa Základnej školy Slovinky,

- a konala tak aj preto, lebo rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 7CPr/2/2013 z 26.2.2014 bolo rozhodnuté o neplatnosti skončenia pracovného pomeru so žalobkyňou, s ktorou pracovný pomer bezdôvodne ukončila žalovaná ako riaditeľka ZŠ Slovinky v roku 2013.

23. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29.9.2021 č.k. 7To/29/2021-873 bolo zamietnuté odvolanie žalovanej, a tak rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 4T/53/2017 nadobudol právoplatnosť.

24. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno považovať za správne, ak súd pri rozhodovaní vychádzal z názoru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v konaní, a to vzhľadom na horeuvedený rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 19.8.2020 č.k. 4T/53/2017-787 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29.9.2021 č.k. 7To/29/2021-873, ktorým bola žalovaná uznaná vinnou z prečinu ohovárania. Je tomu tak preto, že súd pri rozhodovaní je viazaný odsudzujúcim rozsudkom v trestnom konaní.

25. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

26. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

27. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

28. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Podľa § 193 C.s.p. súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

30. Z citovaného ust. § 193 C.s.p. vyplýva viazanosť súdu rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom kto ho spáchal. Súd je teda viazaný výrokom trestného rozsudku. Z výroku o vine treba vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu i skutkovú časť s tým, či rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatel'a. Rozsah viazanosti rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin alebo prečin a kto ho spáchal, je teda daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu alebo prečinu zároveň okolnosťami významnými pre rozhodnutie o náhrade škody. Rozhodnutie o tom, že bol spáchaný dokonaný trestný čin, vždy neznamena len konštatovanie zavineného protiprávneho konania určitého páchatel'a, ale aj záver o narušení chránených spoločenských vzťahov a o vzniku určitej ujmy, ktorú v prípade niektorých trestných činov predstavuje škoda na majetku, prípadne nemajetková ujma, ktorej odškodnenie právne predpisy pripúšťajú, ako aj záver o existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a uvedenou ujmou.

31. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že rozsah viazanosti súdu rozsudkom vydaným v trestnom konaní pri rozhodovaní v občianskosúdnom konaní v prípadoch, v ktorých sa zákonne znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občianskoprávnom konaní, nemožno obmedziť len na závery o protiprávnom konaní, t.j. o spáchaní trestného činu a o tom kto ho spáchal.

32. V prejednávanej veci je nesporné, že žalobkyňa sa v konaní domáha náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú jej mala spôsobiť žalovaná, a to poskytnutím nepravdivých údajov a vyjadrení pre médiá Televíziu Markízu a Denník Plus jeden deň ako aj svojim vyhlásením v periodiku Slovinský občasník v dvojčíslí 1-2/2014. Je teda zrejmé, že zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu ohovárania sa zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie o žalobkyňou uplatnenom nároku.

33. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí tu existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmou na chránených osobnostných právach fyzickej osoby. Nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť sankcií podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka.

34. V prejednávanej veci je odvolací súd toho názoru, že sú splnené predpoklady zodpovednosti vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti žalobkyne podľa § 13 Občianskeho zákonníka, nakoľko právoplatným odsúdením žalovanej za prečin ohovárania je splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu u žalobkyne, pričom tento zásah je neoprávnený (protiprávny) a existuje príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmou na chránených osobnostných právach žalobkyne.

35. V tejto súvislosti za nedôvodné považuje odvolací súd námietky žalovanej v odvolacom konaní, ak vychádzajú z názoru, že žalovaná v konaní nie je pasívne vecne legitimovaná z dôvodu, že jednotlivé vyjadrenia médiám ako aj jej vyhlásenie v dvojčíslí Slovinský občasník uviedla ako riaditeľka školy. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Spišská Nová Ves v trestnom konaní v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach, ktorým bola žalovaná uznaná vinnou z prečinu ohovárania, z ktorého jednoznačne možno vyvodiť protiprávny zásah objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu žalobkyne. Zverejnenie nepravdivých informácií o fyzickej osobe je potrebné v zásade vždy posudzovať ako neoprávnený zásah do jej osobnostných práv, a to aj v prípade, že príslušná informácia nebude mať výslovne dezinformačný charakter. Je preto nesporné, že žalovaná je v konaní pasívne vecne legitimovaná.

36. Súd pri úvahe o primeranosti požadovanej satisfakcie odvolací súd vychádzal z celkovej povahy, tak i z jednotlivých okolností prípadu a prihliadal k intenzite, povahe a spôsobu neoprávneného zásahu, k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, k trvaniu i dĺžke vzniknutej nemajetkovej ujmy.

37. Odvolací súd prihliadal najmä na skutočnosť, že žalovaná vedome poskytla nepravdivé vyjadrenia a informácie médiám, na základe ktorých bola žalobkyňa vykresľovaná ako osoba pedofilne orientovaná ubližujúca deťom, a preto bol jej pracovný pomer v Základnej škole Slovinky ukončený. Následne

spracovala písomne vyhlásenie, ktoré poskytla k zverejneniu v dvojčíslí 1-2/2014 periodika Slovinský občasník, v ktorom účelovo pokračovala v šírení nepravdivých informácií o žalobkyni ako učiteľke pedofilke, ktorá kvôli nevhodnému správaniu už ani nepracuje na Základnej škole Slovinky a konala tak napriek tomu, že už pri poskytovaní vyjadrení pre médiá ako aj pri poskytovaní písomného vyhlásenia uverejnenom v Slovinskom občasníku vedela a úmyselne zatajila, že žalobkyňa všetky tvrdenia týkajúce sa jej údajného nevhodného správania napadla ako nepravdivé v konaní na súde. V prospech žalobkyne už bol vynesený aj rozsudok o neplatnom skončení pracovného pomeru s čím bola uzročená s tým, že ďalším šírením takýchto informácií a údajov môže spôsobiť rozšírenie nepravdivých údajov, ktoré sú spôsobilé v značnej miere ohroziť a poškodiť vážnosť žalobkyne u spoluobčanov ako aj ohroziť alebo úplne zmariť možnosti jej ďalšieho uplatnenia v profesii učiteľa. Za závažnú okolnosť treba posúdiť to, že žalovaná tak konala aj preto, lebo žalobkyňa poukázala na viaceré pochybenia, ktorých sa dopúšťala pri výkone funkcie riaditeľky Základnej školy Slovinky, ako aj preto, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves bolo rozhodnuté o neplatnosti skončenia pracovného pomeru v prospech žalobkyne.

38. Vzhľadom na to, že konaním žalovanej bola v značnej miere znížená dôstojnosť ako aj vážnosť žalobkyne v spoločnosti je odvolací súd toho názoru, že sú splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- eur ako aj na primerané zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia sa žalobkyni v periodiku Slovinský občasník a Krompašský spravodajca. Je tomu tak preto, že zásah do osobnostných práv spôsobený prečinom ohovárania treba považovať za daných okolností mimoriadne závažný.

39. Vzhľadom na to, že žalovanej bola uložená povinnosť ospravedlniť sa žalobkyni v periodiku Slovinský občasník a Krompašský spravodajca súd zamietol jej návrh, ktorým žiadala, aby žalovaná sa jej písomne ospravedlnila aj listom.

40. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že sú dané žalobkyňou uvádzané odvolacieho dôvody, preto odvolací súd postupom podľa § 388 C.s.p. napadnutý rozsudok v časti zamietajúceho výroku, zmenil a uložil žalovanej ospravedlniť sa žalobkyni v periodiku Slovinský občasník a Krompašský spravodajca a zároveň jej uložil povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu v sume 10.000,- eur. V prevyšujúcom zamietajúcom výroku rozsudok potvrdil, avšak z iných dôvodov.

41. Výrok o trovách konania vyplýva z ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 2 C.s.p., podľa ktorých právo na náhradu trov konania má úspešná strana sporu v danom prípade žalobkyňa, preto jej súd priznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v celom rozsahu.

42. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).